BAYROG‘IMIZ RANGLARINI TOPAMIZ

Bilish bosqichi – kontent bilan tanishish. Bolalar ikki videokontent orqali bayroqdagi ranglar, yarim oy va yulduzchalar bilan tanishadi hamda yaxshi ishlar bilan bayroqni “baland ko‘tarish” g‘oyasini tushunadi.

Maqsad. Ta’limiy: bayroq ranglarini nomlash va ularni tabiatdagi narsalar bilan bog‘lash. Tarbiyaviy: bayroqqa hurmat va faxr tuyg‘usini uyg‘otish. Rivojlantiruvchi: kuzatish, eslab qolish, savolga javob berish.

Jihozlar: ikki videokontent, Davlat bayrog‘ining rasmiy tasviri (A3), “Tabiat xaltachasi” (osmon, bulut, maysa, anor, oy, yulduz rasmlari), bayroq ranglaridagi 4 ta lenta, rangli doiralar.

Vaqt	Bosqich	Tarbiyachi va bolalar faoliyati	Metod / vosita
2 daq.	Salomlashuv	“Quyoshcha” doirasi, kayfiyat yaratish	Xayrixohlik doirasi
3 daq.	Motivatsiya	“Tabiat xaltachasi”dan rasmlar chiqariladi	Sehrli xaltacha, savol-javob
3–4 daq.	Ijodiy kontent	“Sehrli mo‘yqalam va bayroq ranglari”	Video
3 daq.	Muhokama	“Qaysi rang kimdan keldi?”	Savol-javob, rasmlar
3–4 daq.	Siyosiy-ma’rifiy kontent	“Bayrog‘imizni baland ko‘taramiz”	Video
4–5 daq.	Mustahkamlash	“Ranglarni top”, “Rangli lentalar” o‘yinlari	Didaktik va harakatli o‘yin
2 daq.	Yakun	Refleksiya, oilaviy topshiriq	“Yurakcha” refleksiyasi

1. Salomlashuv. “Quyoshcha” doirasi

(Bolalar doira bo‘lib turadilar, qo‘llarini ushlashadi.)

Tarbiyachi: Assalomu alaykum, aziz bolajonlar! Qani, qo‘llarimizni ushlab, katta quyoshcha yasaymiz.

Bolalar: Assalomu alaykum!

Tarbiyachi: Quyoshcha qanday porlaydi? Qani, hammamiz kulib qo‘yamiz. Endi birga aytamiz: “Men bugun yangi narsa bilib olaman!”

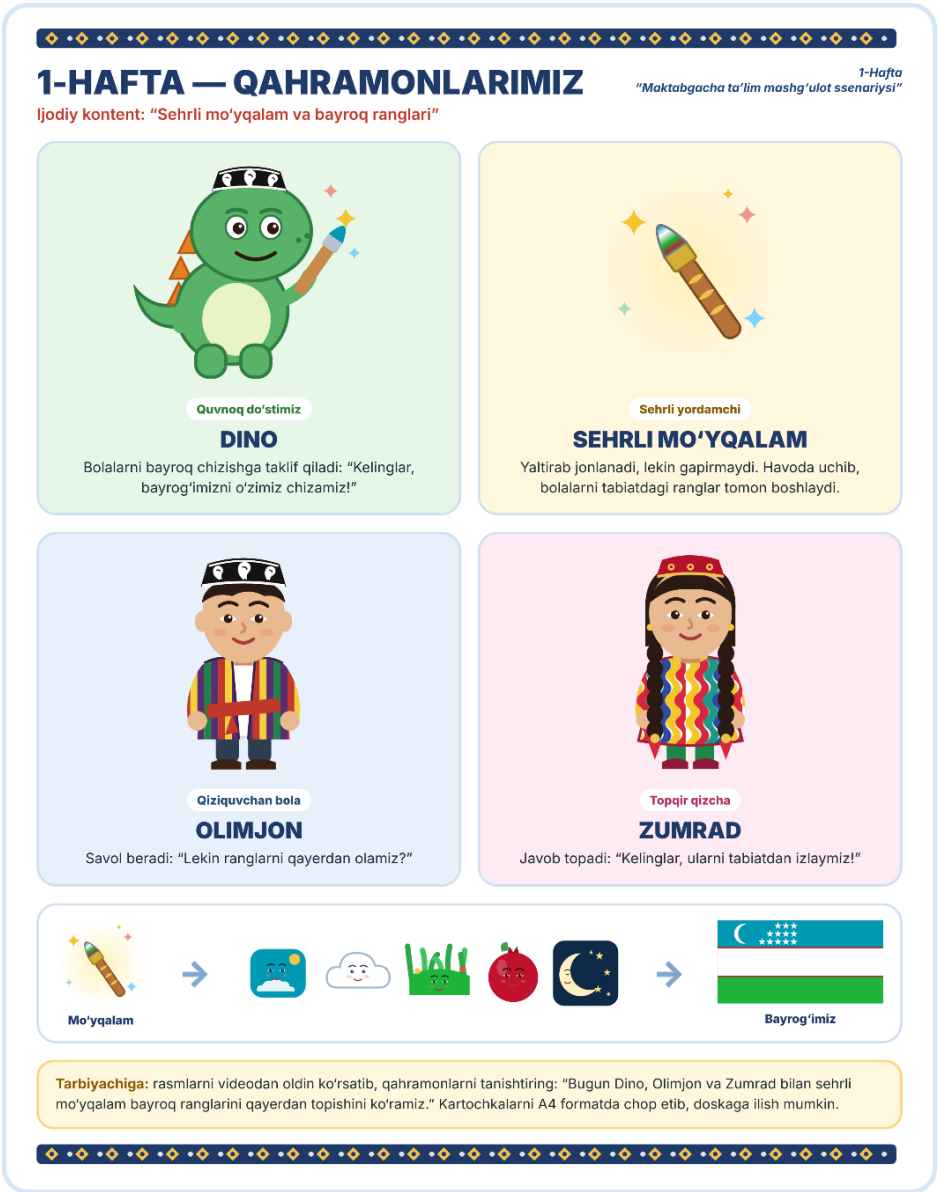
Bolalar: Men bugun yangi narsa bilib olaman!

2. Motivatsiya. “Tabiat xaltachasi”

“Ilk qadam” rivojlanish sohasi: *Bilish jarayonining rivojlanishi*

(Tarbiyachi chiroyli xaltachadan rasmlarni birin-ketin chiqaradi.)

Tarbiyachi: Bolajonlar, bugun men sizlarga sehrli xaltacha olib keldim. Ichida nima bor ekan? Qarang-chi, bu nima?
Bolalar: Osmon!
Tarbiyachi: Osmon qanday rangda?
Bolalar: Moviy! Ko‘k!
Tarbiyachi: Bu-chi? Bulutcha. U qanday rangda?
Bolalar: Oq!
Tarbiyachi: Maysa qanday rangda? Anor-chi?
Bolalar: Yashil! Qizil!
Tarbiyachi: Mana yana oy va yulduzchalar. Bolajonlar, bu ranglar va belgilar hammasi bitta juda muhim narsada jamlangan. U nima ekanini Dino bilan birga bilib olamiz.

3. Ijodiy videokontent. “Sehrli mo‘yqalam va bayroq ranglari”

(Video namoyish etiladi.)

Kontent mazmuni: Dino, Olimjon va Zumrad katta oq qog‘oz oldida bayroq chizmoqchi bo‘lishadi. Sehrli mo‘yqalam ularni tabiatga boshlaydi. Moviy rangni Osmonjondan, oq rangni Bulutcha va Oq kabutardan, yashil rangni Maysajondan, qizil rangni Anorjondan oladilar. Oxirida Oymomojon va yulduzchalar bayroqdagi o‘z joyiga joylashadi. Qahramonlar: “Kichkina yuragimizda ham Vatanimizga katta mehr bor!” deb aytishadi.

4. Ijodiy kontentdan keyingi muhokama. “Qaysi rang kimdan keldi?”

(Tarbiyachi doskaga osmon, bulut, maysa, anor rasmlarini ilib qo‘yadi.)

Tarbiyachi: Dino va do‘stlari nima chizmoqchi bo‘ldilar?

Bolalar: Bayroq!

Tarbiyachi: Moviy rangni kimdan oldilar?

Bolalar: Osmonjondan!

Tarbiyachi: Oq rangni-chi?

Bolalar: Bulutchadan! Oq kabutardan!

Tarbiyachi: Yashil rangni kim berdi?

Bolalar: Maysajon!

Tarbiyachi: Qizil rangni-chi?

Bolalar: Anorjon!

Tarbiyachi: Bayroqqa yana kimlar keldi?

Bolalar: Oymomojon va yulduzchalar!

Tarbiyachi: Barakalla! Mana, bu – bizning Vatanimiz O‘zbekistonning bayrog‘i. (Rasmiy tasvirni ko‘rsatadi.) Qarang, unda moviy osmon, oppoq bulut, yam-yashil maysa ranglari bor. Moviy rang – tiniq osmonimiz, oq rang – tinchlik va poklik, yashil rang – go‘zal tabiatimiz. Ingichka qizil chiziqlar – hayot kuchi. Yarim oy va yulduzchalar esa bayrog‘imizni bezab, porlab turadi.

Tarbiyachi (5–6 yosh uchun): Yulduzchalarni sanab ko‘ramiz. Tepada nechta?

Bolalar: Uchta!

Tarbiyachi: O‘rtada-chi? Pastda-chi?

Bolalar: To‘rtta! Beshta!

Tarbiyachi: Hammasi bo‘lib 12 ta yulduzcha. Juda yaxshi sanadingiz!

5. Siyosiy-ma’rifiy videokontent. “Bayrog‘imizni baland ko‘taramiz”

Tarbiyachi: Bolajonlar, bayrog‘imiz chiroyli bo‘ldi. Lekin Olimjon bir narsani bilmoqchi: bayrog‘imiz qanday qilib baland ko‘tariladi? Kelinglar, tomosha qilamiz.

(Video namoyish etiladi.)

Kontent mazmuni: Bolalar chizgan bayroq pastda turibdi. Ular uni qanday qilib baland ko‘tarishni o‘ylashadi. Dino askar bo‘lib Vatanni asrashini, Olimjon yaxshi o‘qib olim bo‘lishini, Zumrad shifokor bo‘lib odamlarga yordam berishini, sportchi bola ko‘p mashq qilib g‘olib bo‘lishini aytadi. Har bir yaxshi niyat bilan bayroq asta-sekin yuqoriga ko‘tariladi. Yakunda qahramonlar g‘oliblar supasida bayroqni baland tutib turishadi.

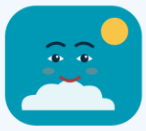
6. Siyosiy-ma’rifiy kontentdan keyingi suhbat. “Bayroq qanday ko‘tarildi?”

Tarbiyachi: Avvaliga bayroq qayerda edi?
Bolalar: Pastda!
Tarbiyachi: Dino nima bo‘lmoqchi?
Bolalar: Askar! Vatanni asraydi!
Tarbiyachi: Olimjon-chi?
Bolalar: Olim! Yaxshi o‘qiydi!
Tarbiyachi: Zumrad kim bo‘lmoqchi?
Bolalar: Shifokor! Odamlarni davolaydi!
Tarbiyachi: Sportchi bola-chi?
Bolalar: G‘olib bo‘ladi!
Tarbiyachi: To‘g‘ri. Demak, bayroq qachon baland ko‘tarilar ekan?
Bolalar: Yaxshi o‘qisak! Yaxshi ishlar qilsak!
Tarbiyachi: Barakalla! Siz ham hozirdan bayrog‘imizni baland ko‘tarishingiz mumkin: yaxshi o‘rganib, do‘stlaringizga yordam berib, odobli bo‘lib. (5-6 yoshga: “Sen qanday yaxshi ish qila olasan?” – 1-2 bola javob beradi.)
Tarbiyachi: Bilasizlarmi, bayrog‘imizning tug‘ilgan kuni bor. Bu kun –18-noyabr. Shu kuni hamma bayrog‘imizni yanada ko‘proq hurmat bilan eslaydi.

1-HAFTA — DIDAKTIK KARTOCHKALAR

1-Hafta
“Maktabgacha ta’lim mashg‘ulot ssenariysi”

“Tabiat xaltachasi” va “Ranglarni top” o‘yinlari uchun

OSMONJON

Moviy

“Albatta! Marhamat!” — bayroqqa moviy rang berdi.

BULUTCHA

Oq

“Oq rang — poklik va musaffolikdek oppoq!”

OQ KABUTAR

Oq

Bayroq ustidan uchib o‘tdi, oq rang tinchlikni eslatadi.

MAYSAJON

Yashil

Bayroqning pastki qismini yam-yashil qildi.

ANORJON

Qizil

“Qip-qizil rangimdan olinglar!” — ikki ingichka chiziq.

OYMOMOJON VA YULDUZCHALAR

Yarim oy va 12 yulduz

Bayroqning moviy qismidagi o‘z joyiga joylashdi.

Qaysi rang kimdan keldi? Kartochkani bayroqdagi o‘z rangiga olib boring!

Qanday foydalaniladi: kartochkalar chop etilib, qirqiladi (bayroq tasviri qirqilmaydi). **“Tabiat xaltachasi”**da xaltadan birma-bir chiqariladi; **“Ranglarni top”**da bola kartochka yoniga shu rangdagi doirani qo‘yadi; 5–6 yosh kartochkalarni bayroqdagi tartibda tepadan pastga teradi.

7. Didaktik o‘yin. “Ranglarni top”

“Ilk qadam” rivojlanish sohasi: *Bilish jarayonining rivojlanishi*

O‘yin maqsadi: bayroq ranglarini farqlash va tabiatdagi narsalar bilan bog‘lash.

(Stolda osmon, bulut, maysa, anor rasmlari va moviy, oq, yashil, qizil doiralar aralash yotadi.)

Tarbiyachi: Har bir rasmga o‘z rangini topib qo‘yamiz. Osmonning yoniga qaysi doirani qo‘yamiz?

Bola: Moviyni!

Tarbiyachi: Barakalla. Anor yoniga-chi?

Bola: Qizilni!

– 3-4 yosh: 2 ta rasm va 2 ta rang bilan boshlanadi, keyin 4 tagacha oshiriladi.

– 4-5 yosh: 4 ta rang, bola rangni nomlab qo‘yadi.

– 5-6 yosh: ranglarni bayroqdagi tartibda tepadan pastga joylashtiradi: moviy, oq, yashil.

8. Harakatli o‘yin. “Rangli lentalar”

“Ilk qadam” rivojlanish sohasi: *Jismoniy rivojlanish va sog‘lom turmush tarzini shakllantirish*

O‘yin maqsadi: rangni eshitib tanish, tezkor javob qaytarish va diqqatni rivojlantirish.

Qoidasi: to‘rt bolaning qo‘lida moviy, oq, yashil va qizil lenta bor. Musiqa yangraganda hamma bolalar xona bo‘ylab “uchadi”. Tarbiyachi “Moviy osmon!” desa, bolalar moviy lentali bola yoniga yuguradi; “Oq bulut!” – oq lenta yoniga; “Yam-yashil maysa!” – yashil lenta yoniga. Lentalar navbat bilan boshqa bolalarga beriladi.

9. Yakuniy refleksiya. “Yurakcha”

“Ilk qadam” rivojlanish sohasi: *Nutq, muloqot, o‘qish va yozish malakalari*

(Tarbiyachi qo‘lidagi yumshoq yurakchani bolalarga navbat bilan uzatadi. Yurakcha kimning qo‘lida bo‘lsa, o‘sha gapiradi.)

Tarbiyachi: Bugun biz nima haqida bilib oldik?

Bolalar: Bayroq haqida!

Tarbiyachi: Bayrog‘imizda qanday ranglar bor?

Bolalar: Moviy, oq, yashil, qizil!

Tarbiyachi: Yana nimalar bor?

Bolalar: Oy va yulduzchalar!

Tarbiyachi: Qani, hammamiz birga aytamiz: “Bu – mening Vatanim bayrog‘i!”

Bolalar: Bu – mening Vatanim bayrog‘i!

Tarbiyachi: “Kichkina yuragimda Vatanimga katta mehr bor!”

Bolalar: Kichkina yuragimda Vatanimga katta mehr bor!

Oilaviy topshiriq

– **3-4 yosh:** ota-ona bilan birga oddiy qog‘ozga bayroq ranglarini bo‘yash yoki rangli qog‘ozdan yopishtirib, “bayroq ranglaridagi kartochka” tayyorlash.

– **4-5 yosh:** ota-ona bilan bayroq ranglarini tartib bilan yopishtirib, yarim oyni joylashtirish.

– **5-6 yosh:** ota-ona yordamida rangli qog‘oz va tayoqchadan kichik bayroqcha yasash (moviy, oq, yashil, ingichka qizil chiziqlar, yarim oy va yulduzchalar); bitta-ikkita rangning ma’nosini so‘rab bilib kelish.

Tarbiyachi uchun metodik tavsiyalar

Ikki videokontent bir-birini to‘ldiradi: birinchisi ranglar orqali hissiy qiziqish uyg‘otadi, ikkinchisi yaxshi ishlar bilan bayroqni ko‘tarish g‘oyasini beradi. Videodan oldin savol bilan qiziqish uyg‘otiladi, videodan keyin albatta suhbat yoki o‘yin o‘tkaziladi. 3–4 yoshda ranglarni ko‘rsatish va takrorlash yetarli; 5–6 yoshda “Nega?” savoliga javob berish va yulduzchalarni sanash qo‘shiladi. Ranglar ma’nosi sodda va ijobiy so‘zlar bilan tushuntiriladi. Videodagi kasblar (askar, olim, shifokor, sportchi) teng hurmat bilan tilga olinadi, bolalarga “faqat shu kasb yaxshi” degan fikr berilmaydi.

1-HAFTA · BILISH BOSQICHI

Bayrog‘imiz ranglari qayerdan keldi?

Didaktik va harakatli o‘yinlar xaritasi · 15–25 daqiqa

Bayrog‘imiz ranglari — bolaga tushunarli tilda

Moviy
tiniq osmonimiz

Oq
tinchlik va poklik

Yashil
go'zal tabiatimiz

Qizil chiziqlar
hayot kuchi

Yarim oy va 12 ta yulduzcha bayroqning moviy qismida joylashgan: tepada 3 ta, o'rtada 4 ta, pastda 5 ta. Davlat bayrog'i 1991-yil 18-noyabrda qabul qilingan. Mashg'ulotda rasmiy manbadan olingan tasvir ko'rsatiladi.

1 "Tabiat xaltachasi"

3–6 yosh · "Ilk qadam": Bilish jarayoni

MAQSAD
Bayroq ranglarini tabiatdagi narsalar bilan bog'lash, qiziqish uyg'otish.

QANDAY O'YNALADI
1. Tarbiyachi xaltachadan rasmlarni birin-ketin chiqaradi.
2. Bolalar rasmni va uning rangini nomlaydi.
3. "Bu ranglar qayerda birga uchraydi?" savoli bilan videoga o'tiladi.

JIHOZLAR
Xaltacha; osmon, bulut, maysa, anor, oy va yulduz rasmlari.

2 "Ranglarni top"

3–6 yosh · "Ilk qadam": Bilish jarayoni

MAQSAD
Rangni tanish, rasm bilan juftlash, tartib bilan joylashtirish.

QANDAY O'YNALADI
1. Stolga rasmlar va rangli doiralar aralash qo'yiladi.
2. Bola har bir rasm yoniga o'z rangini qo'yadi.
3. 5–6 yosh: ranglarni tepadan pastga bayroq tartibida teradi.

JIHOZLAR
Tabiat rasmlari; moviy, oq, yashil, qizil doiralar.

3 "Rangli lentalar"

3–6 yosh · "Ilk qadam": Jismoniy rivojlanish

MAQSAD
Rangni eshitib tanish, tez harakat qilish, diqqatni jamlash.

QANDAY O'YNALADI
1. To'rt bolaga moviy, oq, yashil va qizil lenta beriladi.
2. Musiqa yangraganda hamma xona bo'ylab "uchadi".
3. "Moviy osmon!" deyilsa, moviy lentali bola yoniga yuguriladi.

JIHOZLAR
4 ta rangli lenta, quvnoq bolalar musiqasi.

4 "Yurakcha" refleksiyasi

3–6 yosh · "Ilk qadam": Nutq va muloqot

MAQSAD
Navbat bilan gapirish, o'rganganini qisqa ifodalash.

QANDAY O'YNALADI
1. Yumshoq yurakcha qo'ldan qo'lga uzatiladi.
2. Yurakcha kimda bo'lsa, o'sha bitta rang yoki belgini aytadi.
3. Hammasi birga: "Bu — mening Vatanim bayrog'i!"

JIHOZLAR
Yumshoq yurakcha (o'yinchoq).